

Uppföljning av särskilda satsningar i budget

Prioritering och styrning av utvecklingsinsatser

Resultatspridningen mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor och har förstärkts jämfört med tidigare. Exkluderas nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund visar dock de preliminära beräkningarna att spridningen inte har ökat. Sett över en dryg tioårsperiod ökar resultatskillnaderna kontinuerligt mellan skolor med höga och låga resultat.

Förvaltningen kan, liksom för 2015, konstatera att den största utmaningen för att förbättra betygsresultaten och öka likvärdigheten är att höja resultaten för elever, främst pojkar, på skolor med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Förvaltningen behöver fortsätta det långsiktiga systematiska utvecklingsarbetet och prioritera bland insatser. Grundläggande förutsättningar för det arbete som bedrivs är kompetensförsörjningen av lärare och ändamålsenliga skollokaler. Det kompensatoriska uppdraget är fortsatt angeläget för att öka likvärdigheten mellan skolorna, mellan elever, mellan flickor och pojkar, och att ytterligare utveckla det kollegiala lärandet. De skolor som har störst utmaningar ska få fortsatt stöd i sitt utvecklingsarbete. Det utvecklingsarbete som pågår för att förbättra mottagandet och undervisningen för nyanlända elever är av största vikt i skolans utvecklingsarbete.

Under året har förvaltningen genomfört flera olika insatser i olika ämnesdidaktiska områden. Insatserna har utgått från den av nämnden beslutade FoU-strategin i kombination med de statliga matematik- och läsliften. Insatserna har fokuserats på systematiskt kollegialt lärande mellan lärare och skolor och har haft utgångspunkt i forskning och beprövad erfarenhet. Flera av insatserna har haft förstelärare och lektorer som undervisar i matematik, naturvetenskap, teknik, moderna språk och svenska som andraspråk som prioriterade målgrupper. En kartläggning har genomförts av vilka moderna språk som erbjuds.

F-9-skolorna som var de skolor som omfattades inledningsvis år 2012. I rapporten redovisas resultaten för läsåret 2014/2015. Sett till andelen behöriga i jämförelse över tid är det svårt att säga om resultaten har förbättrats på skolorna. I jämförelse mellan den förväntade andelen behöriga elever utifrån socioekonomiska förutsättningar och den verkliga andelen behöriga har ungefär hälften av skolorna ett högre värde och hälften ett lägre värde. Rapporten har nu kompletterats med resultaten för läsåret 2015/2016. Dessa resultat visar överlag en positiv bild när det gäller andelen behöriga jämfört med den förväntade andelen behöriga till gymnasiet. Där har 9 av 14 skolor högre resultat än det förväntade utifrån socioekonomiska förutsättningar.

När satsningar görs parallellt är det inte självklart att kunna dra några slutsatser om vilken effekt enskilda insatser ger. Det systematiska arbetet blir därför oerhört viktigt och skolan behöver kontinuerligt följa upp insatserna för att studera effekterna på elevers lärande. Linnéuniversitetet som bedriver följeforskning på fyra av skolorna kommer att avsluta forskningen vid årsskiftet och en slutrapport kommer att tas fram under våren.

Förvaltningen behöver fortsätta att stödja skolor med störst utmaningar, men arbetet med nämnda fokusskolor upphör vid årets slut och stödet kommer därefter att utformas på annat sätt.

Förvaltningen slutförde under året en analys av det socioekonomiska tillägget i resursfördelningen till stadens kommunala grundskolor. Syftet med utvärderingen var att beskriva vad det socioekonomiska tillägget används till och i vilken utsträckning det har effekter på skolans verksamhet. Slutsatserna beskrevs i tertiärrapport 2.

Utredningen av gymnasieskolans språkinträdning har avslutats och tre utvecklingsområden identifierades. Inför höstterminen 2017 ska antagningsbeskeden till nyanlända elever ses över, informationen om gymnasieskolans utbud inför grundskoleelevernas gymnasieval stärkas samt underlagen för antagning utvecklas. Övriga frågeställningar tas vidare till utredningen kring gemensamt START Stockholm.

Höjning av läraryrkets attraktivitet

Bilden av läraryrket behöver breddas och nyanseras för att visa på arbetsglädjen och komplexiteten i yrket. För att bidra till denna breddade bild har förvaltningen under hösten 2016 påbörjat en

kommunikationssatsning med 20 dramatiserade kortfilmer och 20 poddradioavsnitt. Lansering sker i början av 2017.

Förvaltningen har låtit genomföra en undersökning om ungas inställning till läraryrket. Undersökningen visar bland annat att de intervjuade ungdomar som kan tänka sig att arbeta som lärare själva har haft en eller flera bra lärare under sin skolgång. Ungdomarnas definition på en bra lärare är en lärare som är inspirerande och bra på att förklara, vilket hälften av ungdomarna säger sig ha haft.

Förvaltningen har deltagit på flera mässor för att profilera förvaltningen som arbetsgivare, bland annat på Bazaren i Kulturhuset som staden arrangerade, LIAM-dagen (Linköpings lärarutbildningsdag), SU:s lärarmingel och Södertörns högskolas studentmingel.

För att klara kompetensförsörjningen av lärare arbetar förvaltningen bland annat genom att samarbeta med Teach for Sweden (TFS) och Rebel Learners samt Stockholms universitet (SU) via kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) för studenter med forskarutbildning. Under 2016 har åtta TFS-kandidater och tre KPU-kandidater examinerats från stadens skolor. Under hösten 2016 har sjutton TFS-kandidater och två KPU-studenter funnits i stadens skolor.

Under hösten har en arbetsmarknadsdag för lärarstudenter anordnats i Stadshuset. Syftet var att ge studenterna tillfälle att lära känna staden som arbetsgivare och stärka bilden av Stockholms stad som attraktiv arbetsgivare. Lärarstudenterna fick möjlighet att möta representanter från förvaltningen, skolledare, förstelärare, lärare och lärarcoacher inom förskola och skola.

Förvaltningens projekt Från nyanländ till nyanställd startade 2016. Under året har 60 nyanlända lärare, parallellt med studier i svenska, genomfört praktikmoment.

Under våren har introduktionen för nyexaminerade lärare setts över och reviderats. Förutom Skolverkets riktlinjer har Stockholms stad från och med hösten 2016 erbjudit alla nyexaminerade lärare samt mentorer fortbildning i form av ett halvdagsseminarium för att stärka dem i lärarprofessionen. För nyexaminerade lärare gavs en introduktion till Stockholms stad och ett seminarium om läraryrket, ledarskap och föräldrasamverkan.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete angående förstärkt introduktion för nyexaminerade lärare i främst skolor och områden som har svårast att rekrytera lärare.

Antalet lärarstudenter som tas emot i stadens förskolor och skolor har ökat med 320 studenter jämfört med hösten 2015, till totalt 3 425 personer. Ett arbete för att utveckla uppföljning och utvärdering av VFU-uppdraget har påbörjats. För att stödja skolorna i arbetet har en mall för handlingsplan för VFU tagits fram och presenterats för VFU-ansvariga.

För höstterminen 2016 har förvaltningen rekviderat statsbidrag för 767 förstelärare och fyra lektorat i grundskolan samt 169 förstelärare och 21 lektorat i gymnasiet. Utifrån resultat av forskning och den enkät som förvaltningen årligen genomför med karriärlärare och skolledare har några utvecklingsområden identifierats. Dessa ligger till grund för ett arbete med att revidera riktlinjer och utvecklingsinsatser som riktar sig till karriärlärare och skolledare.

Leda lärande genomfördes för andra året. Målgruppen för konferensen var förstelärare, lärare med lektorat, skolledare samt chefer – sammanlagt deltog cirka 1 500 personer. Dagen avslutades med att årets lärare och årets lärarlag presenterades. Sammanlagt erhöll fyra lärare utmärkelsen årets lärare samt tre arbetslag utmärkelsen årets arbetslag. Utmärkelserna grundade sig på framtagna kriterier med stöd i vetenskap samt utifrån prioriteringar inom områdena fritidshem, nyanlända, elevhälsa och digitalisering.

Utveckling av fritidshem

I den senaste brukarundersökningen framgår det att vårdnadshavarna i högre grad än föregående år är mer positiva till fritidshemmets verksamhet inom alla delområdena. Inom områdena aktivitet och lärande, trygghet och trivsel och inflytande har respektive område ökat med fem procentenheter sedan föregående år. Vårdnadshavarna har under de senaste åren uttryckt att de är mer nöjda med fritidshemmets utveckling. Nätverket för fritidshem och att fritidshem är ett av förvaltningens prioriterade områden kan ha varit bidragande till den positiva utvecklingen.

Under det senaste året har förvaltningen fortsatt att utveckla fritidshemmets verksamhet i samverkan med skolan. Arbetet har utgått från tidigare identifierade utvecklingsområden, vilka är:

- Schemalagd planeringstid för både fritidshemmets undervisning och skolsamverkan.

- Tydliggjorda roller i samverkan mellan skolans och fritidshemmets pedagoger.
- Gemensamma utvecklingssamtal för skola och fritidshem.
- Implementering av Skolverkets allmänna råd för fritidshem.

Ett kvarstående utvecklingsområde är att tydliggöra roller för samverkan mellan förskoleklass, skola och fritidshem.

Under året har nätverk för fritidshem fortsatt utvecklingsarbetet med att tydliggöra och synliggöra fritidshemmens uppdrag och verksamhet.

Som en fortsättning på genomförd implementering och uppföljning av *Plan för utveckling av fritidshem* och Skolverkets allmänna råd har förvaltningen under hösten anställt fyra samordnare för fritidshem med uppgift att stödja utvecklingen av fritidshemmens kvalitet och en samlad skoldag. Inledningsvis genomförs i samverkan med nätverken en inventering och kvalitetssäkring av goda exempel på arbetssätt. Arbetet är en del av det stödmaterial för fritidshemmens kvalitetsarbete som samordnarna ska ta fram och implementera under en treårsperiod. Vidare har samordnarna på rektorsmöten och nätverksträffar gett stöd för implementeringen av den nya delen, Fritidshemmet, i Lgr 11.

Förvaltningen har under hösten genomfört en förstudie om hur en 1:1-satsning av digitala enheter i grundskolan samt tillgång till digitala enheter i förskoleklass och fritidshem skulle kunna genomföras. I en rapport som presenterats för förvaltningsledningen beskrivs möjligheter och utmaningar för ett genomförande och utifrån denna kommer förvaltningsledningen att fatta beslut om den fortsatta inriktningen.

Förvaltningen har tagit fram en kompetensprofil för lärare i fritidshem/fritidspedagoger och planeringen för implementeringen av denna har påbörjats i samverkan med grundskoleavdelningen.

Speciallärare och specialpedagoger

Samtliga rektorer har tillsammans med sina elevhälsoteam fått tid för och stöd i arbetet med skolans elevhälsoplan under den seminarieriserie om sex tillfällen som genomförts under 2016. Parallellt med seminariererien har gymnasieskolornas specialpedagoger och speciallärare genomgått en utbildning med fokus på specialpedagogiskt elevhälsoarbete i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. Elevhälsan har genom seminarierien och SPSM:s insats fått stöd i hur

elevhälsoarbetet kan bidra till att skapa lärmiljöer som främjar elevernas lärande samt utveckling och hälsa, bidra i arbetet till att skapa generella pedagogiska/praktiska anpassningar samt extra anpassningar i lärmiljön, förebygga ohälsa och inlärningssvårigheter samt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Från tertialrapport 2 2016:

Speciallärarutbildningen startade inte under vårterminen 2016, eftersom Skolverket inte hade budgetutrymme för detta. Skolverket avgör, i dialog med lärosätena, vilka kurser som ska bli kommunförlagda inom Lärarlyftet. Därutöver finns det uppdragsutbildningar, som lärosätena kan starta efter dialog med huvudman. Utbildningsförvaltningen har skickat en förfrågan till de två geografiskt närmast belägna högskolorna med examinationsrätt för att undersöka möjligheterna att erbjuda uppdragsutbildning för lärare som vill vidareutbilda sig till speciallärare och specialpedagoger. Dessa har dessvärre inte möjlighet att utöka antalet studieplatser då de redan erbjuder kurser inom ramen för Lärarlyftet.

Rektorer kan anlita serviceförvaltningen för stöd vid rekrytering. Speciallärare/specialpedagoger ingår bland de kategorier som konstaterats vara svårast att rekrytera.
